

Govor predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Nikole Špirića na Drugoj svjetskoj konferenciji predsjednika parlamenata zemalja članica Interparlamentarne unije

New York, palata Ujedinjenih naroda, 09. rujan 2005.

"Gospodine predsjedavajući,

Poštovane kolege,

Dame i gospodo,

Imam izuzetnu čast i zadovoljstvo da kao predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine učestvujem na II svjetskoj konferenciji predsjednika parlamenata. Zahvaljujem se Interparlamentarnoj uniji i Ujedinjenim nacijama na organizaciji Konferencije i mogućnosti da razmijenimo mišljenja i iskustva u pogledu unapređenja uloge parlamenata u međunarodnim odnosima. Dozvolite mi da ovom prilikom izrazim svoje zalaganje da se konferencija institucionalizuje i redovno održava.

Dolazim iz evropske zemlje koja se sticajem nesrećnih okolnosti krajem 20. vijeka našla u tragičnom ratnom sukobu. Kao što znate, rat je zaustavljen, a trajni mir uspostavljen nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog ugovora uz posredovanje i veliko zalaganje međunarodne zajednice. Narodi Bosne i Hercegovine duguju veliku zahvalnost Ujedinjenim nacijama za sve oblike angažmana u dostizanju mira u Bosni i Hercegovini i cijelom regionu. Da podsjetim, specijalizovane agencije UN uključile su se odmah po izbijanju sukoba u humanitarne aktivnosti. Mirovne trupe su pomogle u uspostavljanju i održavanju mira, a u poslijeratnom periodu agencije iz UN sistema pomogle su u obnovi i rekonstrukciji, izgradnji domaćih institucija koje su trebale uspostaviti novu državu na demokratskim principima i samoodrživoj ekonomiji. Taj proces još nije završen. Prema ocjenama, i domaćih i međunarodnih faktora, očigledan je napredak u svim oblastima, ali ne možemo se oteti utisku da se moglo učiniti i mnogo više. Očekujemo da će međunarodna zajednica i dalje biti značajno prisutna u Bosni i Hercegovini, ali ubuduće, nadamo se, sa stranim ulaganjima, učešćem u zajedničkim projektima koji će narodima Bosne i Hercegovine obezbijediti zadovoljavanje ekonomskih, socijalnih, kulturnih i

ostalnih potreba. Jer kao što piše u knjizi «Ka većim slobodama» g. Kofi Annana, generalnog sekretara UN, «nema razvoja bez bezbjednosti i nema bezbjednosti bez razvoja».

Bosna i Hercegovina ističe sada želju za aktivnijom ulogom u Ujedinjenim nacijama i u rješavanju pitanja funkcionisanja Organizacije. BiH učestvuje u mirovnim misijama UN u Kongu, Sijera Leoneu, Etiopiji, Liberiji, Istočnom Timoru i Haitiju.

Održano je mnogo konferencija, sastanaka, okruglih stolova, itd, na kojima se razgovaralo o sprečavanju i rješavanju konflikata u savremenom svijetu. Na nekima od njih se čulo mišljenje da bi možda mnogi konflikti koji su rezultirali oružanim sukobima mogli biti spriječeni da su se parlamentarci, dakle legitimni predstavnici naroda, mogli sastati i riješiti uzroke konflikata. Smatramo, dakle, da se predstavnici parlamenata trebaju uključiti u sve procese dogovaranja i pregovaranja u međunarodnim odnosima. Naše bosansko-hercegovačko iskustvo govori u prilog ovom načinu rješavanja međunarodnih problema.

Odluka Ujedinjenih nacija o davanju statusa posmatrača Interparlamentarnoj uniji predstavlja važan korak ka uključivanju parlamenata u međunarodna pitanja. Smatramo da Ujedinjene nacije trebaju ostati okvir u kome će se rješavati aktuelna pitanja i međunarodni konflikti. U tom smislu zalažemo se za očuvanje principa zapisanih u Povelji Ujedinjenih nacija, a instrumente, dakle, strukturu i način njihovog funkcionisanja treba prilagoditi potrebama i prilikama sadašnjeg vremena. Smatramo da je od opšteg interesa za međunarodnu zajednicu jačanje uloge UN u svijetu, dalja demokratizacija sistema UN, podizanje efikasnosti, racionalizacija troškova, ravnomjernija zastupljenost država članica u sistemu UN, kako u Sekretarijatu, tako i u izbornim tijelima, organima i specijalizovanim agencijama. BiH smatra da jaka, pravno sposobna OUN može biti ključni instrument za kolektivno regulisanje svjetskog poretka na osnovu Povelje OUN i međunarodnog prava. U tom pogledu, potrebno je poštovati principe političke nezavisnosti, suvereniteta i teritorijalnog integriteta svih zemalja. Sistem UN se mora ojačati, a za to je potrebna politička volja svih njenih zemalja članica. Savjet bezbjednosti treba ojačati svoju ulogu, jer UN nisu bile efikasne u rješavanju pojedinih kriza u svijetu. Reforme UN sistema su neophodne, ali ih treba rješavati sa izuzetnom pažnjom, da ne bi došlo do narušavanja funkcionisanja sistema, uz postizanje potpunog konsenzusa među

zemljama članicama. Savjet bezbjednosti treba da se bavi, prije svega, pitanjima mira i bezbjednosti u svijetu.

Gospodine predsjedavajući,

Milenijumska deklaracija predstavlja dokumenat koji će na zajedničkim osnovama zahtijevati realizaciju konkretnih zadataka – postizanje mira, bezbjednosti u svijetu i sveobuhvatnog razvoja, kao i buduće jačanje Organizacije i sveobuhvatno ispunjavanje ciljeva Milenijumske deklaracije.

Provođenje ciljeva Milenijumske deklaracije je važno globalno pitanje svih zemalja članica Ujedinjenih nacija, koje zahtijeva angažman i predanost multilateralizmu na globalnom i regionalnom planu, razmatrajući politička, ekonomska, razvojna, bezbjednosna, vojna i druga pitanja, koja su dio rada Generalne skupštine UN.

Ovom prilikom bih skrenuo pažnju i na borbu protiv terorizma, koji predstavlja pretnju cijelom civilizovanom svijetu. Borba protiv terorizma predstavlja jedan od prioriteta za BiH, a centralnu ulogu u borbi vidimo u sistemu i ulozi Ujedinjenih nacija. Saradnja među institucijama unutar BiH kao i sa zemljama Regiona je značajno poboljšana u borbi protiv organizovanog kriminala. Ona se prije svega odnosi na razmjenu informacija i poduzimanje zajedničkih konkretnih aktivnosti.

Na kraju, da zaključim, parlamenti moraju imati aktivniju ulogu u međunarodnim poslovima. Zalažemo se za uspostavljanje saradnje između Ujedinjenih nacija i državnih parlamenata okupljenih u njihovoj organizaciji – Interparlamentarnoj uniji.

Zahvaljujem se na pažnji."(kraj)